

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın, **Hazine ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati** tarafından Anayasanın 98 ve İç Tüzüğü'nün 96. ve 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Av. Abdullah Koç

HDP Ağrı Milletvekili

TÜİK'in 2020 yılı Satınalma Gücü Paritesi (Geçici Sonuçlarına), göre: Satınalma gücü paritesi (SGP) ayrıntılı olarak tanımlanmış standart bir mal ve hizmet sepetinin farklı ülkelerdeki fiyat oranı olarak tanımlanmaktadır. Böylece ülkeler arasındaki fiyat düzeyi farklılıkları giderilmekte ve uluslararası anlamda gerçek fiyat ve hacim karşılaştırmaları yapılabilmektedir. Avrupa Birliği İstatistik Ofisi (Eurostat) tarafından açıklanan SGP'ye göre kişi başına gayrisafi yurt içi hasıla (GSYH) endeksi 2020 yılı geçici sonuçlarına göre 27 Avrupa Birliği (AB) ülkesi ortalaması 100 iken, bu değer Türkiye için 64 oldu ve AB ortalamasının %36 altında kaldı. Karşılaştırmalarda, 27 AB üyesi ülke, 3 Avrupa Serbest Ticaret Birliği (EFTA) ülkesi (İsviçre, İzlanda ve Norveç), 5 aday ülke (Türkiye, Kuzey Makedonya, Karadağ, Sırbistan ve Arnavutluk), 1 potansiyel aday ülke (Bosna-Hersek) ve Birleşik Krallık kapsandı. Karşılaştırmalarda yer alan 37 ülke arasında SGP'ye göre kişi başına GSYH endeksi en yüksek ülke 266 ile Lüksemburg, en düşük ülke ise 31 ile Arnavutluk oldu. Kişi başına GSYH endeksinde Lüksemburg AB ortalamasının %166 üzerinde, Arnavutluk ise %69 altında değere sahip oldu.

Ülkelerin gelişmişlik düzeylerinin karşılaştırılmasında kişi başına gayrisafi yurt içi hasıla temel alınırken, tüketicilerin görece refah düzeylerinin karşılaştırılmasında kişi başına fiili bireysel tüketim endeksleri daha uygun bir gösterge olarak kabul edilmektedir. Fiili bireysel tüketim, tüketicilerin satın aldığı mal ve hizmetlere ek olarak devlet veya kâr amacı olmayan kuruluşlar tarafından sağlanan (eğitim, sağlık vb.) hizmetleri de kapsamaktadır. Kişi başına fiili bireysel tüketim düzeyi 27 Avrupa Birliği ülkesi ortalaması 100 iken, Türkiye için 72 oldu ve AB ortalamasının %28 altında kaldı. Karşılaştırmalarda yer alan 37 ülke arasında kişi başına fiili bireysel tüketim değeri en yüksek ülke 131 ile Lüksemburg, en düşük ülke ise 40 ile Arnavutluk oldu.

Fiyat düzeyi endeksi, ülkelerin ulusal para birimlerinin karşılaştırmalı olarak döviz kuruna göre alım gücünün göstergesidir. Bir ülkenin fiyat düzeyi endeksi, 100'den büyük ise bu ülke karşılaştırıldığı ülke grubu ortalamasına göre "pahalı", 100'den küçük ise bu ülke karşılaştırıldığı ülke grubu ortalamasına göre "ucuz" olarak ifade edilmektedir.

5548

Türkiye'nin fiili bireysel tüketime ilişkin fiyat düzeyi endeksi, 2020 yılı geçici sonuçlarına göre 32 oldu. Bu değer, AB ülkeleri genelinde 100 Euro karşılığı satın alınan aynı mal ve hizmet sepetinin Türkiye'de 32 Euro karşılığı Türk Lirası ile satın alınabileceğini gösterdi.

Bu bağlamda;

1. Avrupa Birliği İstatistik Ofisi (Eurostat) tarafından açıklanan SGP'ye göre kişi başına gayrisafi yurt içi hasıla (GSYH) endeksi 2020 yılı geçici sonuçlarına göre 27 Avrupa Birliği (AB) ülkesi ortalaması 100 iken, bu değer Türkiye için 64 olması ve ülkenin AB ortalamasının %36 altında kalmasının nedeni nedir?
2. Kişi başına fiili bireysel tüketim düzeyi 27 Avrupa Birliği ülkesi ortalaması 100 iken, Türkiye için 72 olması ve ülkenin AB ortalamasının %28 altında kalması hangi ekonomik verilerle açıklanabilir?
3. 2002/2020 yılları arasında kişi başı gayrisafi yurt içi hasıla ve Kişi başı fiili bireysel tüketim düzeyinin yıllara göre oranı nedir?
4. Türkiye'nin fiili bireysel tüketime ilişkin fiyat düzeyi endeksi, 2020 yılı geçici sonuçlarına göre 32 olması ve bu değer, AB ülkeleri genelinde 100 Euro karşılığı satın alınan aynı mal ve hizmet sepetinin Türkiye'de 32 Euro karşılığı Türk Lirası ile satın alınabileceğini göstermesinde Türk Lirasının uğradığı değer kaybından kaynaklandığı bilinmekte midir?
5. Türk Lirasının döviz karşısında uğradığı değer kaybının önlenmesi için Bakanlığınızın makro ve mikro ölçekte geliştirmiş olduğu bir politika mevcut mudur? Söz konusu politikanın içerik ve kapsamı nedir?